

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

Psalmen in de nacht

"En zongen Gode lofzangen" - Handelingen 16:25

In de donkere nacht klinkt vanuit een gevangenis in de stad Filippi psalmgezing. We horen twee mannen een lofzang zingen ter ere van God. Is dat niet vreemd? Het is wel uitzonderlijk. Hoewel we immers geschapen zijn om te leven tot de eer van onze Schepper wordt het zingen van Zijn lof maar weinig gehoord. Zeker als de omstandigheden er niet naar zijn. Lofzang vanuit een gevangenis!

Het zijn de apostel Paulus en zijn metgezel Silas die in een donker hol met bebloede ruggen vanwege ontvangen zweepslagen en met hun voeten vastgezet in een groot blok, lofzangen zingen. Geen klaagzangen, geen luide verwensingen worden gehoord, maar lofzangen. Heel opmerkelijk, zelfs de medegevangenen kijken er van op. Het zijn twee kinderen van God die daar zingen. Maar kunnen die dan altijd zingen, hoe de levensomstandigheden dan ook zijn? Kan een kind van God altijd dankdag vieren?

Denk dat niet. Ook het hart dat de Heere vreest kan opstandig zijn. Ook een kind des Heeren kan vloeien en tegen de Heere opstaan. Dat leert het ontdekkend onderwijs van de Heilige Geest wel. Maar Paulus en Silas zingen, midden in de nacht. Terwijl hen groot onrecht is aangedaan. Hoe dat kan? De Heere is bij hen. En om Zijn aanwezigheid, Zijn kracht en hulp hebben ze gevraagd.

Een lofzang wordt gehoord. Maar ze hebben eerst hun omstandigheden opgedragen aan de Heere. Het was wel een donkere weg, maar toch vooral Gods weg. Had Hij hen niet naar Filippi gestuurd? Nu mogen ze in hun gebed vrijmoedig om hulp en uitkomst vragen! En...ze mogen geloven in uitkomst en redding. Waaraan we dat merken? Hieraan: ze beginnen niet pas hun lofzang te zingen als de banden los gemaakt zijn en de deuren van de gevangenis open vliegen. Maar ze zingen Zijn lof te midden van ellendige omstandigheden. Het is als met Psalm 42 vers 5: Maar de HEERE zal uitkomst geven, Hij Die 's daags Zijn gunst gebiedt, ik zal in dit vertrouwen leven en dat melden in mijn lied!

Misschien verkeert u vandaag in omstandigheden van ernstige zorg of een zwaar verdriet. Misschien hebt u een moeilijk jaar achter de rug. Ik vraag u niet mij te vertellen wat u neer drukt. Maar ik vraag u wel of u de weg kent die Paulus en Silas gingen in hun ellendige omstandigheden. De weg naar boven. Is het biddag geworden?

Wellicht verkeert u in geestelijk opzicht in nood en duisternis en kent u het beklemmend gevoel niet voor de Heere te kunnen bestaan. U voelt uw schuld drukken, maar weet niet hoe in het reine te komen

met God. Ook u vraag ik of het u uitgedreven heeft naar de Allerhoogste: ik hef tot U Die in de hemel zit, mijn ogen op en bid. De lofzang wordt geboren in de weg van de vernedering voor de Heere. Dan maakt Hij het waar: wie klopt, die zal open gedaan worden. En als Hij komt neemt Hij alles mee. Al wat u ontbreekt, schenk Ik, zo gij 't smeekt, mild en overvloedig.

O dat wonderlijke geloof, dat over de omstandigheden heen mag zien en zich vast grijpt aan een heil en vrede en uitkomst belovend God. Dan verandert Hij eerst de geestelijke omstandigheden. Er komt ruimte in het hart en u gaat de goedheid des Heeren zien en belijden.

Daar komt het op aan in het leven. En als dan ook nog eens de uitwendige omstandigheden veranderen wordt dat als een toegift ervaren. Paulus en Silas maken het wonder van de gebedverhoring mee en worden gelijk weer als dienaren van de Heere Jezus aan het werk gezet. Dat laat ons zien dat hun gebed niet allereerst en vooral was om losmaking van hun boeien, maar om de komst en voortgang van Gods Koninkrijk. Ze waren immers naar Filippi gezonden om daar het Evangelie te verkondigen? Ze waren immers in dienst genomen van de Koning der Kerk opdat Zijn Naam ook onder de heidenen bekend gemaakt zou worden? Zie, dat was nu hun eigenlijke gebed geweest. Zo leert de Heiland het Zijn discipelen. Eerst bidden: Uw Koninkrijk kome. En dan: Geef ons heden het dagelijks brood. Die volgorde. Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid en al die andere dingen die u nodig hebt zullen u toegeworpen worden. En dat alles om het werk van Christus, Die de meest donkere nacht is ingegaan, opdat er vrede en heil zou zijn voor een verloren zondaarsvolk.

De Heere Jezus heeft in de nacht waarin Hij verraden werd ook de lofzang gezongen. Hij wist dat Zijn werk, Zijn zaligmakend werk, zowel in het verwerken van het heil, als ook in het uitdelen van het heil door middel van Woord en Geest, zeker slagen zou en volbracht zou worden. En moeten wij tot de lofzang gebracht worden, moeten wij het leren om psalmen te zingen in de donkere nacht, de Heere Jezus was ook in dit opzicht volmaakt. Maar ook Borg, Die plaatsbekledend Zijn weg ging. En zo is er verzoening, ook voor opstand, ongeduld, ongelooft. En vernieuwing van het hart. Zo dat het zelfverloochening leert en een bij tijden vrolijk dragen van je kruis.

Ds. K. Hoefnagel

Herkansing

De examens zijn weer achter de rug. Iedereen die geslaagd is: gefeliciteerd! Helaas slaagt niet iedereen in één keer voor het eindexamen. Hopelijk is dat gelukt via een herexamen. Trouwens, gelukkig bestaat dat, een herexamen. Of als je een toetsweek hebt gehad, een herkansing. Om zodoende een vak dat je verprutst hebt zodanig op te poetsen dat je een hoger gemiddelde krijgt. Herexamen en herkansing. Op een bepaalde manier bestaat dat ook in het geestelijke leven. Dan is het geen examen of kans, maar genade. We zien dat ook bij Jona.

Opnieuw spreekt God tot Jona. En dat is genade. De Heere heeft Jona niet ontslagen, maar Hij geeft hem opnieuw de opdracht om naar Ninevé te gaan. De Heere is goed voor Jona geweest. Hij heeft Jona opnieuw persoonlijke genade geschonken. Want Jona had alles verzondigd. Door ongehoorzaam te zijn aan de Heere. Door van de Heere weg te vluchten. Hij had het verdiend dat de Heere nooit meer naar hem om zou zien. Hij was opstandig geweest. Toen de Heere zei: ga. Toen zei Jona: nee! En daarmee riep Hij Gods toorn over zich af. Ook omdat Jona zich daarna bepaald niet heeft gedragen als een kind van God. Terwijl de heidense zeelui in de storm tot hun goden baden, lag Jona te slapen. En toen Jona even later overboord werd gegooid, toen had hij niets anders te verwachten dan dat hij voor eeuwig zou wegzinken.

Maar toen kwam de eerste blijk van Gods genade. Toen was daar op het alleronverwachts die vis. En ook al zat Jona in de diepten van de zee, hij leefde nog. En dat gaf hem hoop. Dat maakte dat hij in die vis tot God ging bidden. En dat hij de Heere geloften deed. En toen spuwde de vis Jona uit op het droge. Daar lag hij. Onder het zeewier, en onder het slijm. Maar hij leefde! Jona was een toonbeeld van Gods genade. En uit genade krijgt Jona een herkansing.

Een wonder wat steeds groter wordt. Als je voor de eerste keer tot bekering komt, dan is dat voor je gevoel een wonder. Want je komt erachter dat je altijd achter je dood hebt aangehold. Dat zag je niet, maar als de Heere je ogen opent dan

zie je dat wel. Dat je door je zonden de Heere elke dag hebt uitgedaagd om je voor eeuwig weg te doen. En als de Heere dat dan toch niet doet. Maar dat Hij naar je omziet. En je genade schenkt. Dan is dat een groot wonder.

Maar dat is niet iets éénmaligs. Nee, dat gebeurt telkens weer. We zien het in het leven van Jona. Hij was een kind van God en een knecht van God. Maar wat was er een verzet en een onwilligheid bij deze man. En de Heere zou geen onrecht hebben gedaan als Hij niet meer naar Jona had omgezien. Maar de Heere laat niet varen de werken Zijner handen. *Ik, de HEERE, word niet veranderd, daarom zijt gij o kinderen van Jakob, niet verteed (Maleachi 3:6).*

Is dat voor jou al eens een wonder geworden? Dat de Heere nog niet moe van je is geworden? Wat zou jij doen als jij zulke ongehoorzame werknemers zou hebben? Je zou ze toch allang ontslagen hebben?

Wat kun je verwachten dat de Heere doet met mensen die ontrouw zijn? En die altijd maar weer terug denken aan de wereld? En die zo snel weer zijn te verleiden? Dan zou je toch kunnen voorstellen dat de Heere eens een keer zegt: *nou ga dan maar. En blijf er dan maar ook. Ik wil niks meer met je te maken hebben.*

Maar als Hij dan toch weer Zijn armen uitbreidt, tot wie? Een tegensprekend volk. En je mag het vanuit het Woord te horen krijgen: *Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, Hij kan Zichzelf niet verloochenen.*

Dan wordt dat wonder steeds groter. Dat heeft Jona ook mogen ondervinden. En dan ga je verstaan waarom David van die trouw en liefde van God een psalm heeft gemaakt.

*God heb ik lief, want die getrouwe Heere
Hooft mijne stem, mijn smekingen mijn klagen.
Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem al mijn dagen.
Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer... op keer...
op keer ... op keer...*

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Jona 3:1

*En het woord des
HEEREN geschiedde
ten anderen male tot
Jona.*

Begrip tonen

Alle begrip natuurlijk als u deze bijdrage overslaat met lezen. Want het tonen van begrip lijkt steeds belangrijker te worden. En dat geldt zowel in de samenleving, als in de kerk. We moeten volgens velen elkaar vooral vertrouwen en begrip voor elkaar tonen, al denken en spreken we nog zo anders. *"De mens is de maat van alle dingen"*, sprak de Griekse filosoof Protagoras al in de vijfde eeuw. Daarmee bedoelde hij dat er geen Goddelijke positie bestaat van waaruit er één absolute waarheid kan worden vastgesteld. En dus geldt het gezegde: *"zoveel hoofden, zoveel zinnen."* Iedereen heeft immers zijn eigen kijk op de werkelijkheid en heeft zijn eigen smaak. En als er geen absolute waarheid is, dan is het inderdaad van belang om vooral veel begrip te tonen voor elkaars standpunten. Want als niemand de waarheid kan weten, rest er toch niet anders dan elkaar te vertrouwen, lief te hebben en vrij te laten in de keuzes die worden gemaakt?

Pijn

Zeker, wat kan het je als ambtsdrager of als gemeentelid pijn doen als je binnen de eigen omgeving vanwege persoonlijke omstandigheden voortdurend oploopt tegen een muur van onbegrip. Niet zelden is dat helaas een gevolg van het te weinig opzoeken van elkaar en het nog minder van hart tot hart spreken met elkaar. En waarbij er zo langskijk elkaar heen wordt geleefd, raakt het onderlinge begrip -zeker waar het gaat om niet-fundamentele zaken- steeds verder zoek. En laat hier geen enkel misverstand over bestaan: dat is een aanklacht voor een (kerkelijke) gemeenschap. We moeten niet met elkaar op de vuist gaan, maar met elkaar op de knieën gaan.

Maar is elke vorm van kritiek of elk kritisch oordeel in alle gevallen bij voorbaat een teken van ongeoorloofd onbegrip? Mogen we elkaar geen scherpe en kritische vragen meer stellen als het

gaat om fundamentele zaken in het licht van Schrift en belijdenis? Welk begrip moet er worden getoond als er door anderen ruimte wordt gevraagd voor het terzijde schuiven van eeuwenoude Bijbelse principes?

Vertroebeld

De hierboven gestelde vragen komen natuurlijk niet zomaar uit de lucht vallen. Ze hangen samen met allerlei actuele discussies in kerk en samenleving. Of die nu gaan over onze kijk op het Coronavirus en bijbehorende (overheids)maatregelen, of dat ze gaan over onze visie op de openstelling van de kerkelijke ambten voor vrouwen, of dat die gaan over de vraag naar een kerkelijke bevestiging van een geregistreerd partnerschap. Dan zou het zomaar kunnen dat al deze discussies vertroebeld raken door al te snelle oproepen om elkaar te vertrouwen en te aanvaarden, ook al worden er nog zulke tegenovergestelde standpunten aangehangen. We belijden met de kerk van alle tijden en plaatsen dat de Bijbel als Gods Woord onze enige bron én norm is voor al ons doen en laten. Dan is het toch wel in lijn met dit Woord als we elkaar niet slechts bevragen of we wel voldoende begrip hebben voor elkaars gevoelens, maar dat we elkaar vooral bevragen op welke wijze wij God en Zijn Woord onvoorwaardelijk vertrouwen en liefhebben?

Fundament

Dat is dus ten diepste de vraag naar het fundament waarop we al dan niet gezamenlijk staan. Zoals prof. dr. H.J. Selderhuis in oktober vorig jaar ook al aangaf toen de huidige generale synode zich uitsprak een besluit over vrouwelijke ambtsdragers niet langer te willen uitstellen: wil iedereen in onze kerken zich nog aan de gereformeerde belijdenis binden? Spreken we vanuit hetzelfde fundament?

Daarom is het zo nodig elkaar

juist te blijven bevragen op ons belijden en de consequenties daarvan in de praktijk. Is Gods Woord behalve onze gemeenschappelijke bron, óók onze gemeenschappelijke norm? Anders komen we uit bij het spreken van Protagoras: *"de mens is de maat van alle dingen."* In dit geval: de worstelende mens. De kerkelijke mens. De gelovige mens.

Luisteren

Daarom dienen we op te passen als discussies niet éérs beginnen met het luisteren naar wat Gods Woord over het onderwerp zegt, maar dat er éérs aandacht wordt gevraagd voor allerlei menselijke ervaringen, menselijke gevoelens en menselijke worstelingen. Die mensgerichte inzet heeft namelijk geen ander doel dan om daarvoor ruimte en begrip te vragen. Maar hoe sympathiek of aansprekend dat op het eerste gezicht ook lijkt, het leidt af van waar het vóór alles om gaat: het *"alzo spreekt de HEERE."* En daarvoor moeten wij mensen buigen, al onze eigen gedachten en gevoelens ten spijt. Juist in een tijd als de onze waarin er haast overal voor alles en iedereen voortdurend begrip wordt gevraagd, moeten we eraan vasthouden dat er ten diepste alléén begrip kan zijn voor datgene wat in overeenstemming is met Gods Woord. Kan de kerk iets anders dan te schuilen achter het *"alzo spreekt de HEERE?"* Of zit er nog zoveel ruimte tussen recht-zinnig of vrij-zinnig?

Ds. W.L. van der Staaij

Een stem van voorheen!

Over de belijdenisgeschriften moeten we niet gering denken. Zij dienen als gezaghebbend erkend te worden, want ze zijn gegrond op Gods Woord. In de leer, in het belijden spreekt en getuigt de Kerk. In geen enkel opzicht mag de Kerk des Heeren haar roeping verzaken. Wanneer het de Kerk ernst is met haar belijdenis, maakt zij ook ernst met de handhaving daarvan. Dan wordt niet gedacht: Het kan zo zijn. Want de Kerk is dan overtuigd van de waarheid van de belijdenisgeschriften. Anders gaat de poort open voor leervrijheid, aldus prof. dr. J. van Genderen. Van hem las ik wat ik ook u en jullie wil laten lezen. Ik hoop dat dit vrucht mag afwerpen. We leven, aldus prof. Van Genderen, in een tijd waarin het relativisme zijn duizenden verslaat. Zekerheden verdwijnen, grenzen vervagen, kleuren lopen dooreen. Het relativisme bedreigt de Kerk en haar belijdenis. Er zijn zoveel verschillende opvattingen. Wie zal uitmaken wie er gelijk heeft. Waarom zouden wij ons er zo druk over maken? Zo wordt er geredeneerd. Het primaire accent valt niet op het verstaan wat de Schrift zegt, maar op het lezen ervan. Hoe lezen wij en verstaan wij de Schriften in de 21^e eeuw? Daar komt bij dat het verleden velen in onze tijd niet veel meer zegt. Men wordt door het heden sterk in beslag genomen. Al te veel wordt de belijdenis beschouwd als een historisch document omdat zij in het verleden is ontstaan. Waarom geen nieuw belijden? Al wat de klok slaat is immers verandering. In deze mentaliteit schuilt een zeer groot gevaar. Het relativisme baant de weg naar het indifferentisme. Hebben onze vaders daarom gestreden? Hebben zij hun belijdenis daarvoor met hun bloed bezegeld? Heeft God daarvoor Zijn Kerk uit de duisternis gebracht tot het licht? Hoe kan men hier onverschillig tegenover staan? Hoe kan men deze dingen betrekkelijk achten? In een wereld vol onzekerheid mogen wij vasthouden aan de belijdenis die de eeuwen heeft verduurd omdat zij gegrond is op het Woord van God dat blijft tot in eeuwigheid. Het is niet alleen de belijdenis der vaders. Het is ook voor ons nog de zuiverste uitdrukking van het geloof. De duidelijkste uiteenzetting van de waarheid Gods. De schoonste uitstalling van de schatten des heils welke ons door God in Christus geschonken zijn. Wij zullen dus de wacht hebben te betrekken bij onze belijdenis. Voor de ambtsdragers ligt hier een bijzondere roeping. Zij behoren dan ook in de belijdenis thuis te zijn. Maar niet alleen de ambtsdragers. Alle leden van de gemeente behoren dan ook in de belijdenisgeschriften thuis te zijn. En de jongere generatie heeft in de toekomst de belijdenis ongerept te bewaren. Het is daarom van groot belang dat de Ned. Geloofsbelijdenis op onze verenigingen behandeld wordt. Dat vraagt heilige bezinning op de belijdenis der Kerk in het diep besef: Wij worden van Godswet

ge geroepen hiermee van harte in te stemmen. Dat gaat niet vanzelf. Hier is biddende studie absoluut onmisbaar. Onze roeping bestaat niet alleen in het trouw bewaren van onze belijdenis. De wereld moet ook merken wat de Gereformeerde belijdenis in de praktijk betekent. Krachtens onze belijdenis dragen we een grote verantwoordelijkheid! Band aan de belijdenis betekent band aan het Woord. Is het niet de bedoeling van onze belijdenis dat wij ons door het Woord zullen laten zeggen? Band aan de belijdenis betekent ook band aan de Kerk. Wie de belijdenis liefheeft, heeft ook de Kerk lief die er naar leeft. In de belijdenis is de waarheid zuiver bewaard. Band aan de belijdenis betekent ook perspectief voor de toekomst. De standaard van de belijdenis hebben wij ontvangen uit de handen van hen die ons in het belijden zijn voorgegaan. Wij hebben die weer door te geven aan hen die na ons komen. Op de nationale synode van Dordrecht, toen het ging over de instemming met de Nederlandse Geloofsbelijdenis, klonk de vermaning bij de rechtzinnige, Godzalige en eenvoudige confessie des geloofs standvastig te volharden. Deze onvervalst zouden overleveren aan de nakomelingen en te bewaren tot de komst van Jezus Christus. Onze vaders hebben plechtig beloofd dat zij dit door Gods genade na zouden komen. Het zijn ook onze kerken die dit op zich hebben genomen. Dat brengt voor ons verplichtingen met zich mee. Dan mag de band aan de belijdenis niet verslappen! Bewaar het pand u toe betrouwd. Laten wij het houden bij de belijdenis die wij hebben. Bekorting van de belijdenis. Die gedachte is misschien bij ons opgekomen. Alleen de apostolische geloofsbelijdenis is genoeg. Dat mag nooit. Zo wordt de poort geopend voor de Roomse dwaalleer. Of het laten vervallen van de Dordtse Leerregels. Daarmee zouden wij hen die de uitverkiezing bestrijden in het gevecht komen. De leer der algemene verzoening zou niet meer te keren zijn. De Remonstranten zouden weer recht van spreken krijgen. Ook dat mag nooit. Wij beseffen dat de Heere Zijn Kerk door de strijd heen geleid heeft. Met de gereformeerde religie en de gereformeerde belijdenis verstaan wij dat wij dit pand te bewaren hebben. Waarachtige eenheid is niet te verkrijgen door geven en nemen van weerszijden maar door gemeenschappelijk buigen voor de waarheid Gods. Daarom halen wij geen streep door het verleden. Aldus prof. dr. J. van Genderen.

ds. M.C. Tanis

DE WIL

Een derde aspect binnen het innerlijk van de mens vinden we in de wil. Het denken over de wil speelt een grote rol in de theologie. Centrale vraag is daarbij: heeft de mens na de val nog een vrije wil overgehouden? Kunnen wij nog het goede willen? Kunnen we nog vanuit onze wil geloven?

Gods Woord geeft ons geen aanleiding voor de gedachte dat de mens voor God kan kiezen. Een oude waanvoorstelling luidt: de mens kan zijn heil niet bewerken, maar hij kan het wel aannemen. Gods Woord spreekt zo niet. De Heere Jezus sprak de bekende woorden: U wilt tot Mij niet komen (Joh. 5:40). In Filip. 2 stelt de apostel dat de Heere in zondaren zowel het willen als het werken werkt (vers 13). In het voorgaande vers staat ook: Werkt uw zaligheid....! De Bijbel leert de totale verdorvenheid van de mens. De doodsstaat van de zondaar is zo radikaal, dat wij uit onszelf geen pinkten goede kunnen bewegen.

Dat zijn harde conclusies. Zeker in een wereld waarin beweerd wordt op grond van hersenscans dat de mens wel zeker een vrije wil heeft ((Swaab).

Tegelijkertijd doet de Heere ook stellig een appel op uw wil. Wie dorst heeft, kome en die wil neme..... Heel de Schrift is hier vol van.

De kerkgeschiedenis staat bol van de vraag naar de vrije wil. In Schotland richtte de prediking van de Puriteinen zich meer dan in Holland op de wil van de zondaar. Volkomen terecht. Luther schreef zijn gedachten over de onvrije wil tegenover Erasmus, die sprak van de vrije wil. De strijd hierover gaat nog verder terug. In Augustinus' dagen leefde Pelagius, een monnik. Deze leerde dat de zondeval vrijwel geen gevolgen heeft voor de wil van de mens. Reeds voor de val verkeerde de mens in een vage zedelijke onbepaaldheid. Adam was niet echt volmaakt goed. Deze toestand veranderde niet door de val. Mensen zondigen wel uit navolging, maar niet vanwege de erfzonde. Hierdoor hebben Adam alsook Christus geen doorslaggevende betekenis voor de mens. Jezus is niet bedoeld als Borg; Hij is slechts een wenkend voorbeeld. In de Roomse theologie overheerst het Semi-Pelagianisme. De mens is wel ziek, maar niet dood. Genade is verliesbaar en ook is genade te weerstaan. De mens krijgt een wezenlijke rol toebedeeld. In de voorzienigheid stelt God Zich wisselend op tegenover de handelende mens. Uitverkiezing is slechts vooruitzien. Zo de Jezuïeten.

Saumur, een bekend bolwerk van Remonstrantse dwalingen, leerde dat de wil altijd het verstand volgt (Camero). Als je iemand kunt overtuigen, volgt zijn wil die overtuiging. Dit lijkt een aantrekkelijke stelling. Bijvoorbeeld voor de opvoeding: als je het kind de dingen uitlegt, heb je het gewonnen. Dit is in wezen een wel vaak gehoorde gedachte, maar tegelijk ook een Remonstrantse dwaling. Waarmee ik natuurlijk niet wil zeggen dat je geen uitleg moet geven aan uw kinderen. In Saumur kwam Amyraldus met de stelling: Iedereen kan zalig worden op voorwaarde dat hij gelooft. Dat is de nieuwe wet (Neonomisme).

Arminius en de zijnen leerden een uitverkiezing, die betrekking heeft op mensen die geloven. Verkiezing volgt hier de wil van de mens. Hij is de eerste. Hij bepaalt zelf zijn toekomst. De bekende Synode van Dordrecht heeft aan de Remonstranten de handen vol gehad.

Hier liggen diepe vragen, ook diepe geheimen. Bovenstaande afwegingen zijn bepalend voor de prediking. U hebt er ook mee te maken. Onze preken willen u overtuigen aangaande de noodzaak van geloof en bekering. Wij weten en erkennen dat de hoorders zich niet bekeren kunnen. Voor ons gevoel wringt hier de schoen. In de rechte prediking komen beide aspecten aan bod: de mens kan niet, maar hij moet geloven.

U begrijpt dat op de kansel het evenwicht al heel snel zoek kan raken. Er zijn ongetwijfeld volle kerken met mensen die gerust of ook benauwd leven bij de gedachte dat wij niets kunnen. Een appelerende preek staat onder verdenking. Er zijn anderzijds in de Evangelische wereld denkbeelden, die uitgaan van de keuze-vrijheid van de mens. God wil u redden, de duivel wil het niet: u zelf geeft de doorslag.

Beide uitersten komen ook onder ons voor. Er zijn activistische en ook lijdelijke kerkgangers. Hoezeer de prediking ook moeite zal doen de juiste visie hier bij te brengen, de weg naar de doorbraak kan heel lang zijn. Predikers mogen dit niet slechts bezien als onwil en onbekeerlijkheid. Natuurlijk, de mens is onbekeerlijk. Maar het kan in de kerkbank een worstelling zijn, soms een wanhopige, om te kunnen en te mogen geloven. Zoekende zielen kunnen menen zich te bevinden in een doolhof.

Hoe moeten we hier de weg vinden temidden van de verwarrende vragen? Het beeld van de spoorrailsen is sprekend: Niemand zal proberen deze twee naar elkaar toe te buigen. Maar kijkt u langs de spoorlijn in de verte, dan ziet u beide lijnen tot elkaar komen. Dat betekent: In het opzien tot de Heere mag geloofd worden, dat eis en belofte in Gods hand samenkomen.

We moeten beginnen bij de geopenbaarde wil van God. Hij komt met allerlei bevelen tot ons: Bekeert u en geloof het Evangelie. Deze eis klinkt in de mond van Christus. Ligt daar niet de oplossing? Gods bevel komt tot u allen. Onze wil weerstaat deze eis. Wie dat gaat inzien, komt in de benauwende toestand dat hij geen handen heeft om aan te nemen, zelfs geen oor heeft om te horen. Als ik dit zo zeg, ga ik er al van uit, dat deze hoorder iets verstaan heeft van de redelijkheid van Gods bevelen. Hij zal ook mogen zien dat dit gebod ten leven is. Een machteloze en een onbekwame zondaar vindt een horend oor en een helpende hand bij de Zaligmaker, Die nodigt met de woorden: wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen. Terwijl Hij weet dat niemand tot Jem komen kan. Maar dan wijst Hij op de Vader Die trekt. Dat doet Hij ook. En zo vinden we in de drieenige God het antwoord op al uw vragen.

Ds. P. Roos

Lezen in de brief aan de Hebreeën (12)

We zijn toegekomen aan het vijfde hoofdstuk van deze diepe brief. In mijn bijbel staat er boven: "Christus overtreft Aäron." Daar gaat het inderdaad over. Eerder heeft de schrijver aangetoond dat Christus meerder is dan Mozes. Nu wijst hij op de uitnemendheid van de Heere Jezus boven Aäron, de eerste hogepriester. Met dit thema, dat in de volgende hoofdstukken breed wordt uitgewerkt, komt hij toe aan de centrale boodschap van de Hebreeënbrief. We beperken ons voor dit keer tot de verzen 1 tot en met 10 van Hebreeën 5.

aDe eerste lezers van deze brief waren best bekend met het hogepriesterschap. Ze zijn immers Hebreeën, joodse christenen. Kort geeft de apostel in de verzen 1 tot 4 een uiteenzetting over de hogepriester. Wat is zijn plaats en zijn taak in de eredienst van Israël? Wel, allereerst moet duidelijk zijn dat hij "uit de mensen" werd genomen. Hij was in zichzelf maar een gewoon mens. Maar hij werd tot een hoge dienst geroepen. Hij moest dienen in de zaken "die bij God te doen zijn", of wel: die te maken hadden met de verhouding van mensen tot de Heere. Opdat hij zou "offeren gaven en slachtoffers voor de zonden." [1]. Het was zijn opdracht om bij God verzoening te bewerken voor begane zonden. Hun zonden hadden scheiding aangebracht in de gemeenschap met de heilige God. En die verstoring kon alleen opgeheven worden door het brengen van offers. Zo had de Heere het ingesteld. En met het oog daarop dienden de priesters in het heiligdom, onder leiding van de hogepriester. Zoals gezegd, is deze hogepriester zelf ook mens. Zo doende wist hij aan den lijve wat het was om zondaar te zijn. Hij kan "behoorlijk medelijden hebben met de onwetenden en dwalenden" [2]. Hij is immers zelf ook met zwakheid ontvangen. Trouwens, hij moest als mens ook 'voor zichzelf' [3] offeren, vanwege zijn eigen zonden. Maar wat die hogepriester betreft – één ding moet duidelijk zijn: hij is voor die taak door God Zelf geroepen. Hij heeft voor die hoge en verantwoordelijke taak "niet zichzelf die eer" aangedaan [4]. Die waardigheid en dat aanzien heeft hij van God ontvangen.

Op dit punt gekomen, trekt de apostel de vergelijking met Christus. Als hij nu gaat schrijven over de Heere Jezus als de Hogepriester sluit hij aan bij dat laatste. "Alzo heeft ook Christus niet Zichzelf verheerlijkt om Hogepriester te worden..." [5]. Dat is een troostvolle belijdenis. Gods Kerk heeft niet een Hogepriester die uit eigen keuze deze hoge taak op Zich nam. Nee, Hij is door de Vader verordineerd om de hogepriesterlijke waardigheid te dragen en de taken die daarbij behoren te vervullen. Trouwens, de aanduiding "Christus" wijst daar al op. Hij is de Gezalfde. Zijn zalving tot de gróte Hogepriester [vergelijk 4: 14] heeft Hij ontvangen van God.

De apostel onderbouwt deze Goddelijke aanstelling met twee woorden uit het Oude Testament. Beide uit het boek der Psalmen. Allereerst uit Psalm 2: "Gij

zijt Mijn Zoon. Heden heb Ik U gegenereerd!" [5]. En vervolgens met een uitspraak uit Psalm 110: "Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek" [6]. Dit laatste woord zal nog diverse keren terugkomen in de Hebreeënbrief.

Diepe dingen zijn het die hier aan de orde komen. Ze onttrekken zich aan ons menselijk bevattingsvermogen. Het gaat hier over de verhouding tussen de Vader en de Zoon. De heilige en zalige relatie dus binnen het drievuldig Goddelijk Wezen. Toch – hoe onbegrijpelijk voor ons ook, de Heilige Geest heeft ons in het Woord van God daarover wel iets bekend gemaakt. Wij, die het lezen in de Schriften, mogen het eerbiedig en in verwondering nazeggen. Zo lezen we in het Spreukenboek dat de Zoon van God de "Voedsterling", of wel het Troetelkind van de Vader was, "dagelijks Zijn vermaken, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende" [8: 30]. En op een andere plaats lezen we over "de eniggeboren Zoon Die in de schoot des Vaders is" [Joh. 1: 18]. Een uiterst innige en liefdevolle verhouding dus. Welnu, deze Vader heeft deze Zoon niet alleen "gegenereerd", maar Hem ook aangesteld tot "Priester in der eeuwigheid." Deze eeuwiggeliefde en eniggeboren Zoon van de Vader is dus door de Vader aangewezen en aangesteld om als de grote Hogepriester – let wel in de gedaante van een mens! – zondaren met God te verzoenen en zo voldoening te geven aan het recht van de Vader. Dat is een duizelingwekkende werkelijkheid. Hier onder woorden gebracht in deze Hebreeënbrief.

Maar het contrast wordt nog groter. Namelijk als we vervolgens lezen wat dit betekende voor deze heilige Zoon van God, toen Hij in het vlees gekomen was. Hij offerde "gebeden en smekingen met sterke roeping en tranen" [7]. Dat wijst op hartstochtelijke en smartelijke gebeden, gericht tot Zijn Vader in de hemel. We weten uit de evangeliën hoe smartelijk Hij geleden en gestreden heeft. De vreze des doods was Hem niet onbekend. Het behoorde allemaal tot Zijn Hogepriesterlijk werk. "Hoewel Hij de Zoon was heeft Hij gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden" [8]. In deze school van het lijden heeft Hij gehoorzaamheid aan de opdracht van Zijn Vader geoefend. Hij was volkomen toegewijd aan de roeping om zulk een Hogepriester te zijn. Dat werk heeft Hij tot het einde toe volbracht! In vers 9 trekt de apostel de toepassing. Zo is Hij allen die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden. Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave!

ds. J.M.J. Kieviet

WEDEROM GEBOREN WORDEN (III) – UIT DE ARTIKELEN VAN PROF. LENGKEEK

In deze bijdrage willen we verder luisteren naar wat prof. Lengkeek (1871-1932) heeft geschreven over het onderwerp 'Wederom geboren worden'. | ds. A.J.T. Ruis

Jezus antwoordde en zeide tot hem: 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien'... Jezus antwoordde: 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan'. (Johannes 3: 3 en 5)

Oog, oor en hart

Zonder de wedergeboorte, waardoor het verstand wordt verlicht, de harts-tochten worden geregeld en de wil wordt gebogen, is er geen kennen van de dingen des Geestes mogelijk.

In de wedergeboorte, die wij niet nader kunnen beschrijven, – zij is en blijft een wonder van Gods Geest – in de wedergeboorte ontvangt de mens een oog om te zien de dingen, die des Geestes Gods zijn; een oor om ze te horen; een hart om ze op te merken en te verstaan. Alleen door de wedergeboorte leren wij, Wie en wat God is, en wie en wat wij zijn. De wedergeboorte laat ons kennen onze verhouding tegenover God. Alleen door de wedergeboorte is er het rechte verlangen naar het Koninkrijk van God, niet als aards koninkrijk, maar als geestelijk, ons nodig tot zaligheid en tot verheerlijking des Heeren.

Hoewel de Heiland het woord richt tot de ene Nicodémus, spreekt Hij in het algemeen. Hij gebruikt het woord 'iemand', waardoor niemand in het bijzonder wordt aangewezen, maar ook niemand wordt uitgesloten. Allen moeten wij wederom geboren worden.

Verdorven

Er is dan ook van nature geen onderscheid tussen mensen en mensen... Er mag dan onderscheid zijn in bekwaamheden en aanleg, in gedrag en karakter; maar dit bepaalt niet de positie van een mens tegenover de Heere. De een is wel gevoeliger, de ander verstandelijker; de een voor het ui-

terlijke godsdienstig, de ander overgegeven aan de wereld en haar lusten – het zegt oppervlakkig schijnbaar veel, maar in werkelijkheid zijn zij van nature gelijk.

Het bijkomstige mag dan een schone schijn geven; op het wezen komt het aan. Naar dat wezen oordeelt de Heere en dat wezen bepaalt de verhouding tot Gods Koninkrijk. Van dat wezen van de natuurlijke mens – in de Heilige Schrift dikwijls met het woord 'hart' aangeduid, bijvoorbeeld 'de mens ziet aan, wat voor ogen is, God ziet het hart aan', – van dat wezen van de natuurlijke mens kan, in zijn betrekking tot God, geen goeds gezegd worden. Het is verdorven. Zó verdorven, dat er uit ons geen goed kan zijn dat voor God bestaan kan. Zó verdorven, dat wij, in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren, onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd zijn tot alle kwaad. In de val zijn wij geworden haters van God en van onze naaste. 'Van binnen uit het hart des mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand; al deze boze dingen komen voort van binnen en ontreinigen de mens' (Markus 7: 21, 23).

Gevallen

Zo is de mens niet geschapen. Hij is geschapen met een wezen, dat God en de naaste in liefde diende; met een hart, dat niet anders dan een zuivere rede voortbracht en in gerechtigheid en heiligheid zijn leven had. Zolang hij in die staat verkeerde, leefde hij in vrede en eensgezindheid met zijn God, in de zaligheid van de gehoorzaamheid aan God, met het recht van de hoop op uiteindelijke vervolmaking in de heerlijkheid van God. Hoe is de mens gevallen!

Maar als hij dan gevallen is, kan hij zich niet meer oprichten? Kan hij zich voor God niet weer aangenaam en het Koninkrijk van God waardig maken? Geenszins! De mens buiten de bijzondere Godsopenbaring zoekt

en de mens onder die openbaring zoekt eveneens. Maar het is zo waar: hij kan het Koninkrijk Gods niet zien, laat staan ingaan. Hij ziet het niet, dat Koninkrijk. Want wat hij zoekt, is niet om weer een onderdaan van de Heere te worden, om daarin te vinden wat zijn ziel het leven en de gelukzaligheid geeft.

Een koninkrijk voor onszelf

Kijk maar om u heen! Kijk in uzelf! De mens streeft en jaagt naar het volkomene, maar... buiten God, in de dingen van deze tijd en van deze wereld, in de begeerlijkheden, die hem verstandelijk of zinnelijk aanlokken. Op dit zoeken past het woord van de Heiland, dat deze wereld voorbijgaat met al haar begeerlijkheid.

En nu mag de mens – laten we het zo gunstig mogelijk nemen – een hoogte bereiken in ingetogenheid en deugd; het mag dan zijn, dat men hem een rechtvaardige en een heilige noemt, dat men hem vereert als een apostel van zedelijkheid en plichtsbetrachting, dat hij ouderen en jongeren, mannen en vrouwen, heersers en onderdanen, allen rangen en standen als een voorbeeld tot navolging wordt aangewezen, in het diepst van zijn wezen blijft hij een zelfzoeker, zoekt hij een koninkrijk voor zichzelf te stichten. En in dat koninkrijk is wel een plaats voor een God, maar het is er een (ook al kent hij de Schriften) van zijn eigen maaksel. Het is niet de God des hemels en der aarde; zijn God kent en erkent hij niet. Zou het niet een van de eerste vereisten zijn, dat de onderdaan van een koninkrijk de Koning van het koninkrijk erkent? Zou dit anders zijn bij het Koninkrijk van God?

(wordt vervolgd)

F. Lengkeek

Christus in Paulus geopenbaard (2)

We gaan verder met de beantwoording van de vraag over de openbaring van Christus in de apostel. Als Paulus zo, met deze woorden, zijn bekering beschrijft, wil dat allerm minst zeggen dat hij in die enkele dag nadat de Heere hem stil zette, volledig licht heeft ontvangen over de Persoon en het werk van Christus. Op die dag is er een proces aangevangen, dat niet meer eindigen zou, zowel hier op aarde op weg naar Sion, als in Sion zelf. Al is het waar dat de Heere een mens in korte tijd veel kan leren, in ieder geval het wezenlijke, zoals bij de moordenaar aan het kruis.

Wat Paulus wel terstond heeft gezien is dat Jezus de Christus, de Beloofde, de Messias, de Zoon van God is. Door de overtuigende kracht van Gods Geest was er bij Paulus geen enkele twijfel daaromtrent. Daarom lezen we ook dat hij, nadat hij weer was opgericht, terstond in de synagogen, meervoud, te beginnen in Damascus, begon te prediken dat Jezus de Zoon van God is, Hand. 9:20.

Dat de Heere Jezus de Zoon van God is noemt de apostel Johannes het wezenlijke van het ware geloof, 'een ieder die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren', 1 Joh. 5:1 en 'alle geest die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is niet uit God, maar dit is de geest van de antichrist', 1 Joh. 4:3.

Als Paulus zegt dat het Gode behaagde Christus IN hem te openbaren, ziet dat op het werk van de Heilige Geest. Die maakt immers woning in het hart en zal de Zijnen in al de waarheid leiden en Christus verheerlijken. Nogmaals Johannes: 'Hieraan kent gij de Geest van God: alle geest die belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God', 1 Joh. 4:2. Die is uit God geboren. Christus leren kennen, persoonlijk, is dus een werk van de Geest, maar ook van God de Vader. Maar daarbij tevens het werk van de Zoon, zoals Hij zegt in Joh. 14:21 'en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren'.

Dit overdenkend komen we bij de beantwoording van de vraag: namelijk of er verschil is, en zo ja wat dan, tussen een openbaring uit het Woord en een openbaring in het hart. Het antwoord moet zijn: er kan geen verschil zijn. Want de Heere openbaart Zich, ook als het om de kennis van Christus gaat door middel van het gelezen of gepredikte Woord, en altijd in het hart, omdat het een werk van de Heilige Geest is, de Geest Die woning heeft gemaakt in het hart.

Het is wel zo dat de Heilige Geest ook onmiddellijk kan spreken, zodat een kind van God bij een zeker bijbelwoord bepaald wordt. Maar dan is het wel een woord uit de Bijbel en niet iets anders. En dan ook nog eens door een woord op zijn plaats, een woord dat te pas komt. In bijzondere tijden heeft de Heere ook gesproken met een woord zoals: Voeg u bij deze wagen. Filippus hoorde de stem van de Geest zo duidelijk dat er geen twijfel mogelijk was. Maar wat gebeurde er toen? Daarna ging de Heere spreken door Woord en Geest, het Woord ging open en de

moorman werd onderwezen uit de profeet Jesaja, hoofdstuk 53. En het werd ook nog eens toegepast in datzelfde uur!

Men kan de Zoon dus niet leren kennen in eigen kracht en bij eigen licht. Ons verstand moet geopend en ons oog moet verlicht worden. Bij die openbaring aan het hart werkt de Heere door Zijn Woord. Gods Woord is het Licht dat de nevels op doet klaren. De verkondiging van Gods Woord is een middel bij uitstek waardoor de Heere zondaren onderwijst in Godskennis, zelfkennis en Christuskennis. Een bekend psalmversje wordt een psalm van en naar mijn hart: HEER' ai maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend.

Verder kennen wij het werk van de Heilige Geest daaraan dat er een begeerte komt om Christus meer en meer te leren kennen. Daarom horen we de apostel Paulus jaren na zijn bekering nog zeggen dat hij alles, al het zijne waarmee hij dacht voor God te kunnen bestaan, leerde schade en drek te achten. Opdat ik Hem moge gewinnen! Opdat ik Hem kenne! De kennis van God Drie-enig is een diepe oceaan, ja een bodemloze oceaan. Van alle geheiligde en toegepaste kennis van de Heere Jezus geldt: wij kennen ten dele. Maar er komt een uitzien naar het volmaakte.

Tenslotte: wat schenkt naast het kennen van Christus als volkomen Borg en Middelaar, Wiens werk volkomen en volmaakt is, ook nog een diepe troost? Dit, niet alleen het kennen van de Heere, maar ook het leren dat het alles voort komt uit een kennen van mij door de Heere. 'Ik ben de goede Herder en ik ken de Mijnen en worde van de Mijnen gekend', Joh. 10:14. Daar gaat het alles van uit. Daar begint het mee, met een goddelijke kennis van al de Zijnen, een kennis van eeuwigheid: Eer iets van mij begon te leven, was alles in Uw boek geschreven.

Grote zaken? Inderdaad. Wat de Heere werkt is altijd groot. En het wordt in mijn beleving zo groot, omdat ik meer en meer mijzelf ook leer kennen. Eveneens door de Geest Die in mij woont. En dan komen we weer bij de apostel terecht, die aan zijn geestelijke zoon Timotheus mocht getuigen: Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben, 1 Tim. 1:15.

Ds K Hoefnagel

P E R S BERICHT

100-JARIG BESTAAN VAN DE CGK DRIEBERGEN-RIJSENBURG.

Zaterdag 12 juni 2021 bestond de Christelijke Gereformeerde Kerk in Driebergen-Rijzenburg 100 jaar. Op zondag **12 juni 1921** werd de gemeente officieel geïnstitueerd. Voorganger in deze dienst was ds. G. Wisse.

De eerste predikant was ds. D.J. van Brummen, die zijn intrede deed op **zondag 13 januari 1924**.

Op zaterdag jongstleden werden er activiteiten voor en met de gemeente gehouden.

Op **zondagavond 13 juni** was er de herdenkingsdienst waarin ds. K. Visser voorging.

Vanuit Habakuk 3 : 2 en Psalm 78 vers 6 en 7 stond ds. K. Visser stil bij het 100-jarig bestaan.

Het thema luidde:

‘Een gebed voor de 100 jarige gemeente van Driebergen’:

Verootmoediging – Verwondering – Verwachting.

Het is gepast om allereerst tot verootmoediging te komen. Immers een afgescheiden gemeente is altijd weer een teken dat de kerk, die er al was in verval was geraakt. Als dan het kerkelijke leven voortgezet wordt, dan past het ons om stil te staan bij het werk Gods. Niet bij het werk van mensen, want daar kleeft de zonde aan. Daar hebben we verzoening voor nodig. Toch mag er verwachting zijn voor de gemeente van Driebergen. Niet om ons, maar alleen op grond van Gods trouw en genade.

Na de dienst is het jubileumboek gepresenteerd. Ds. K. Visser overhandigde aan ds. H. van der Ham als eerste het jubileumboek. En dankte hem en degenen die meegewerkt hebben aan het boek voor het vele werk dat gedaan is.

Laat het in ons hart mogen leven: ‘k Zal gedenken, hoe voor dezen, ons de HEER’ heeft gunst bewezen.’ Onverdiend, doch onmisbaar nodig. Laten we onze hoop op God stellen.

BOEKBESPREKINGEN

Thomas Boston, Leven in Zijn dienst, gebonden, 94 blz., € 12,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3087 8.

Thomas Boston (1676-1732) heeft twee gemeenten in Schotland gediend: Simprin en Ettrick. Dit boekje bevat een preek over Hand. 27:23 ‘Want dezen zelve nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ook ik dien.’

David Bruinings, De geloofsbelijdenis van een kamerling, gebonden, 94 blz., € 13,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3095 3.

David Bruinings (in 1704 geboren te Bremen, in 1749 plotseling overleden te Amsterdam) was eerst predikant in enkele Duitse gemeenten. In 1741 werd hij predikant in Amsterdam van de Duitse gereformeerde gemeente. Hij is bekend om zijn boek ‘De Leeuw uit de stam van Juda.’ Het boek ‘De geloofsbelijdenis van een kamerling’ bevat drie preken over de kamerling en is hertaald door C. Bregman. De eerste preek besluit met deze woorden: “Maar o, wat zullen wij die het Lam van God en Zijn dierbaar lijden gekend hebben, een zeer blijde eeuwigheid genieten en de vreugde erven van de kinderen van het Lam. Dan zal ons eeuwige lied van vreugde en roem zijn: ‘Het Lam dat geslacht is, en ons gekocht heeft met Zijn bloed, en ons tot koningen en priesters gemaakt heeft voor God, Zijn hemelse Vader, zij lof, eer en heerlijkheid, van nu tot in de zalige eeuwigheid.’ Amen.”

William Gouge, Opvoeden voor de Heere, gebonden 141 blz., € 9.95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 4742.

William Gouge (1575-1653) was een bekende puritein. Gouge heeft enkele jaren gedoopt en is bijna 40 jaar predikant geweest in Londen. Jonge predikanten die hij begeleidde hield hij voor: ‘Preek dat alles in Christus is te vinden en bij de mens niets.’ Hij heeft een commentaar op de Brief aan de Hebreeënen nagelaten met bijna 1000 preken. Hij stond een strikte zondagsviering voor. Huisgodsdienst vond hij zeer belangrijk. Uit zijn boek over huiselijke plichten zijn een aantal fragmenten opgenomen in het boekje ‘Opvoeden voor de Heere.’ Met als uitgangspunt Efeze 6:4 ‘En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren’, geeft Gouge waardevolle aanwijzingen voor de opvoeding.

Hugo Binning, De ware gemeenschap met God, gebonden, 224 blz., € 26,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3094 6.

Hugo Binning (1627-1653) was een Schotse puriteinse predikant. Hij overleed na een korte ziekte op 26-jarige leeftijd. Het boek bevat 28 preken over 1 Johannes 1 en 1 Johannes 2:1-3. Een kort gedeelte uit de 27e preek willen we aan u doorgeven. Op blz. 207 gaat het over Voorspraak en Verzoening. Daar lezen we: “Het is de kracht van Christus’ pleidooi en de grond van Zijn voorspraak, namelijk dat Hij de Verzoening is. De Voorspraak is de Priester, en de Priester is de Offerande, en deze Offerande heeft zulk een doeltreffendheid dat het verzoenende offer de eigenlijk verzoening aan en vredessluiting voor de zonde genoemd kan worden. Hier is het merg van het Evangelie, en dit zijn de borsten van vertroosting die

zielsverkwikking voortbrengen en waaraan een arme zondaar door het geloof kan zuigen.”

B. Hoogwerff, Vaders. Inspirerende voorbeelden uit de (kerk)geschiedenis. Gebonden, 139 blz., € 14,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3097 7.

In dit boek gaat het over vaders die worstelden met God over het tijdelijke en geestelijke welzijn van hun kinderen. Er waren ook martelaren die afscheid

moesten, mochten en konden nemen van hun jonge kinderen. De inhoud van het boekje heeft betekenis voor onze tijd. Wat deze vaders deden is onderwijzend, bemoedigend en inspirerend. Het is bijvoorbeeld heel ontroerend om te lezen hoe Abraham Capadose aan het sterfbed van zijn twaalfjarig zoontje Hendrik Christiaan zat en met hem sprak. Tot slot enkele woorden die we lezen op blz. 74 “Zo lang zijn ouders zijn woorden konden onderscheiden, hoorden ze hem steeds zachter en zachter lispelen: ‘Heere, kom! Heere, kom!’ Op deze wijze blies hij zacht zijn laatste adem uit, ‘alsof hij slechts in slaap was gevallen.’”

Meer weten over zending in Cuba en Spanje?

Nodig ervaren spreker uit
van Spaanse
Evangelische Zending
(SEZ).

06-27269502
voorlichting@sez.st
www.sez.st

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
”Mijn Laatste Wens”.

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Van de redactie

Versijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V.
donderdag 12 augustus 2021. Kopij graag binnen
donderdag 29 juli 2021.

CBB

‘Bewaar het Pand’ is voor mensen met een
leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr.
Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel.
0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting
Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 29,00,- per jaar.
Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 34,- per jaar.
Advertentietarieven op aanvraag.
Contactadres Canada:
D. Kleinjan Tel. 905-627-8556
mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk
1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

DOCENT
Dr. P. DE VRIES

THEOLOGISCHE TOERUSTING 21/22

HOORNBECK COLLEGE, GOUDA
VIA ZOOM - AFHANKELIJK VAN DE
CORONAMAATREGELEN

- ▶ **HERMENEUTIEK**
ACADEMISCH / HBO-NIVEAU
VRIJDAGAVOND
- ▶ **INLEIDING TOT DE BIJBELSE THEOLOGIE**
ACADEMISCH / HBO-NIVEAU
DONDERDAGMORGEN
- ▶ **VERANTWOORDING VAN HET
CHRISTELIJK GELOOF IN HET
VOETSPOR VAN AUGUSTINUS**
ACADEMISCH / HBO-NIVEAU
ZATERDAGMORGEN
- ▶ **CLOSE READING VAN DE HEBREEUWSE
TEKST VAN EZECHIËL**
ACADEMISCH / HBO-NIVEAU
DINSDAGMORGEN
- ▶ **ACTUELE THEMA'S UIT DE GELOOFSLEER**
VOOR ALLE GEÏNTERESSEERDEN
VRIJDAGAVOND

VOOR VERDERE INFORMATIE ZIE:
WWW.GODSVRUCHTENWETENSCHAP.NL

AANBEVELING

Tijdens een bergwandeling kun je onder de indruk raken van zowel de fenomenale uitzichten als van de details van een zeldzame bloem op een berghelling. Precies zo ervaar ik de colleges van ds. P. de Vries. Door zijn gedegen en bevlogen onderwijs raak ik gaandeweg steeds meer onder de indruk van de Bijbel als de stem van de levende God en krijg ik overzicht over de belangrijkste thema's van Bijbelse Theologie. Hermeneutiek en het geheel van de kerkgeschiedenis. Maar onderweg nemen we ook rustig de tijd om een exegetische knoop te ontwarren of verdiepen we ons in de schoonheid van een Hebreeuwse tekst. En bij elk college vertelt ds. De Vries mij - op zijn eigen humoristische wijze - wel iets uit zijn schat aan verhalen en persoonlijke ervaringen. En zo rust hij mij theologisch toe om helder te kunnen getuigen in een christelijke én niet-christelijke omgeving.

Een student

**Praktijk
den Uijl**

Wij zoeken een...

Zelfstandig werkende psychosociaal therapeut of psycholoog voor 16-24 uur per week waarbij je werkzaam bent op onze locatie in Barneveld.

Bij ons werk laten wij ons leiden door de Bijbel en de daarop gebaseerde formulieren van Enigheid.

Zie onze website voor meer informatie.

Kom jij ons gezellige team versterken?

Bij interesse graag je sollicitatie per mail naar:
info@praktijkdenuijl.nl

www.praktijkdenuijl.nl

Nieuwerkerk aan den IJssel - Barneveld - Yerseke

Vacature TEAMLEIDER locatie Staphorst

Informatie

Voor informatie over onze school en (studie-)mogelijkheden neemt u contact op met dhr. A. Trouwborst, directeur onderwijs, tel. 06-49499189. Een uitgebreide advertentietekst kunt u vinden op www.pietierzandt.nl/vacatures.

Solliciteren

Solliciteren kan online via het sollicitatieformulier op genoemde website.

Pieter Zandt
scholengemeenschap

UW ADVERTENTIE IN **KLEUR**?*

Neem contact
op met de
administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.